

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

ÅRSPLAN

VIVESTAD BARNEHAGE

2023-2024

Årsplan for de kommunale barnehagene i Tønsberg bygger på FN's Barnekonvensjon, Lov om barnehager og Rammepplan for barnehagens innhold og oppgaver. Det forutsettes at ansatte er kjent med innholdet i disse dokumentene.

Videre bygger årsplanen på kommuneplanen og virksomhetsplanen for de kommunale barnehagene.

Virksomhetsplanen gir blant annet følgende føringer:

- Alle barnehagene jobber med inkluderende felleskap i praksis. Barnehagene utformer lokalt innholdet i dette arbeidet, og ett av målene er å utvikle ansattes grunnkompetanse for å ivareta alle barn i barnehagen
- Barnehagene skal ha stort fokus på å skape et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø
- Kulturen for langsiktig og systematisk arbeid, erfaringsdeling og kompetansedeling skal videreutvikles

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet, og skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen for de kommunale barnehagene i Tønsberg følger kommuneplanens handlingsdel, både når det gjelder innhold og tidsperiode.

Årsplanen revideres årlig, og gjelder for kalenderåret.

Årsplanen skal fastsettes hvert år i Samarbeidsutvalget før den trer i kraft.

Barnehagene skal i tillegg utarbeide planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Felles rutinebeskrivelser finnes i Kvalitetssystemet og annen aktuell informasjon finnes på Tønsberg kommunes hjemmeside under «Barnehage».

1. Barnehagens visjon- og verdigrunnlag

Tønsberg kommune har en felles visjon; «Der barn ler» med fire kjerneverdier: samarbeid, nytenkning, trygghet og bærekraft, som rammes inn av følgende setning: «sammen skaper vi en nytenkende, trygg og bærekraftig kommune». Alt arbeid i Tønsberg kommune skal preges av å skape tillit gjennom å være åpen, oppriktig og profesjonell.

1.1: Visjon; Vi har et sterkt fokus på at barnehagen skal være ett godt sted å være for små og store. Alle skal ha mulighet til å si sine meninger, og møte respekt for den de er. For å få til dette, er det viktig at vi som voksne er rause, fleksible, og innehar en anerkjennende holdning slik at barna får rom til å være seg selv. Det å skape trygge relasjoner, sørge for barns medvirkning og gi leken stor plass er med på å skape en opplevelse av trygghet og sammenheng i hverdagen. Dette er igjen grunnleggende for å fremme god psykisk helse. I Vivestad er **leken** og **trygge relasjoner** sentralt i alt vi gjør.

1.2: Verdier; Mangfold og inkludering er fundamentet i barnehagens verdigrunnlag. Barnehagen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet i forhold til funksjonsnivå, alder, kjønn, kultur/ språk og familiebakgrunn. Rammeplanen er tydelig på at barnehagen skal være et inkluderende fellesskap med plass til det enkelte barn. Personalet har ansvar for at alle barn får oppleve at de selv, og alle i gruppen, er betydningsfulle personer for fellesskapet. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvising, mobbing og vold. Inkludering innebærer at man må fokusere på helheten, slik at alle finner en plass der. Miljøet må tilpasse seg barnet, ikke motsatt. Inkludering er en kontinuerlig prosess, som man aldri blir ferdig med.

1.3: Barnehagens pedagogiske plattform/pedagogiske grunnsyn

Vi vil alltid fokusere på det som er til det beste for barna. Dette innebærer at planer vil bli endret underveis, og tilpasses barnas behov.

Alle barn skal bli møtt med omsorg og anerkjennelse. *Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng. (Udir 2017 s.7)*

1.4: Barnehagens satsningsområde/prosjekt

Barnehagen har de siste årene deltatt i den regionale kompetanseordningen i samarbeid med Universitetet i Sør-Øst Norge. Overordnet tema for Vestfold og Telemark er inkluderende miljø for omsorg, lek, læring og danning. Utfra dette har vi valgt å fokusere på lekemiljø og trygge relasjoner. Dette barnehageåret fortsetter vi arbeidet under overskriften *inkluderende fellesskap i praksis*. Dette vil innebære deltakelse i regional kompetanseordning og kompetanseløftet for spesialpedagogikk. Alle kommunale barnehager i Tønsberg deltar i dette arbeidet. Samarbeidspartnere for kompetanseutviklingen vil være Universitetet i Stavanger v/læringsmiljøsentret i Porsgrunn og Universitetet i Sørøst-Norge v/ulike fakultet. Barnehagene skal drive utviklingsarbeidet framover med utgangspunkt i hvor hver enkelt barnehage befinner seg. Utviklingsarbeidet innad i Vivestad barnehage skal dette barnehageåret rammes inn i tema *SKOGEN*, med forskningsspørsmålet; *hva kan vi sammen oppdage i skogen gjennom årstidene?*

Vi bygger også videre på arbeidet med tilknytningsteorien og trygghetssirkelen. Dette er grunnleggende i alt vi gjør i barnehagen og utgangspunkt for sensitiv omsorg i samspill og forståelse med barn.

2. Barnehagens formål og innhold

2.1: Omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» (Udir 2017, s. 19).

I Vivestad barnehage jobber vi kontinuerlig med relasjonsbygging og vi skal tilby barna en sekundær tilknytning i barnehagen. Det innebærer at vi er sensitive i møte med barn. Altså at vi er bevisst på at barn uttrykker seg på ulike måter og at vi reagerer hensiktsmessig og raskt på de signalene de gir. Vi skal også oppmuntre barna til å vise omsorg for hverandre. Å ta på alvor barns egne omsorgshandlinger er inkluderende fellesskap i praksis.

Vi bruker trygghetssirkelen som utgangspunkt for å kunne støtte barna i deres utforskning ved å bekrefte at vi ser dem, hjelper dem når det er behov og har det gøy sammen med dem. Vi skal også tilby trøst og beskyttelse, og hjelpe barna til å organisere følelsene sine. Det gjør vi ved å tolke og sette ord på det som skjer. Gjennom å være større, sterkere, klokere og god i samspill med barn kan vi utvikle trygge og gode relasjoner. Når det er mulig skal vi følge barnas behov og når det er nødvendig skal vi ta ledelsen. Da er vi med på å legge et godt grunnlag for utvikling av god psykisk helse.

2.2: Lek

Leken har en framtreddende plass i barnehagen, da den har sin egenverdi. Å få delta i lek og få venner, er grunnlaget for barns trivsel og meningskapning i barnehagen. Barna lærer mye gjennom lek med andre barn, de får erfaringer med mennesker, relasjoner og omgivelser. De får ulike erfaringer om hvordan de omgås andre (sosial kompetanse) og å praktisere sosiale ferdigheter. Leken har også særskilt rolle når det gjelder barns utvikling og læring. Den voksnes rolle er svært sentral for utvikling av lek, voksne må være tilstede og vise interesse og forståelse for det barna gjør. Personalet skal gi inspirasjon til leken når det er behov for det. Det er viktig at barna føler seg trygge når de utfolder seg i leken. Personalet fungerer som en base barnet kan vende tilbake til etter lek med andre barn. Personalet må kunne være aktivt med i leken sammen med barna.

2.3: Danning

Gjennom å by på en lekende hverdag hvor barn tar i bruk sin undring, nysgjerrighet og utforskende væremåte får barn anledning til å jobbe målrettet med å gi mening til den verden de er en del av. Ved å gi barn anledning til å være aktivt deltagende i hverdagsbeslutninger på det individuelle og på fellesskapsplan blir de satt i en situasjon hvor både kritisk og etisk refleksjon fremmes. Disse ferdigheter er viktig for å kunne fungere som en ansvarlig deltager i et demokratisk fellesskap, i dag i barnehagen og hjemme, og i morgen i det store samfunnet. For at barnet videre skal oppleve tilhørighet til samfunnet og verden, og samtidig får bygge sin identitet skal det oppleve mangfoldig kultur og natur.

2.4: Læring

I prosjekter opplever vi både formelle og uformelle læringssituasjoner. Barnehagen skal støtte barnas nysgjerrighet og lærelyst, og bidra til et godt grunnlag for livslang læring. Barna lærer gjennom alle erfaringer de gjør seg i løpet av en barnehage dag. Både gjennom styrte pedagogiske aktiviteter, men også i lek og relasjoner med andre barn og voksne.

Opplevelsen av mestring er nært knyttet til utviklingen av et godt selvbylde, derfor må alle barna få utfordringer som er individuelt tilpasset. Vi skal se og bekrefte barna i mestringsøyeblikkene. Barn utvikler seg ulikt og med forskjellig tempo. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn slik at vi kan gi hen utfordringer som gir dem noe å strekke seg etter, stimulerer læringsglæden og som ivaretar opplevelsen av mestring.

3. Medvirkning

3.1: Barns medvirkning:

Barna har rett til ved lov å være med å planlegge og evaluere barnehagens arbeid. Dette skal skje i henhold til barnas alder og modenhet. Barnas meninger skal tillegges vekt (Barnehageloven §3).

Medvirkning handler for det første om barns muligheter for å medvirke og delta i fellesskapet, noe som innebærer å bli inkludert i gruppa, få gruppetilhørighet og innflytelse på det som skjer. For det andre handler det om barnas opplevelse av at deres ønsker, følelser og idéer blir lyttet til (Eide, Os & Samuelson, 2012, s. 7). I Vivestad barnehage er vi bevisste på barns ulike uttrykksmåter og tilrettelegger for medvirkning ved å tilpasse aktiviteter etter barnas alder, erfaringer, og individuelle forutsetninger. Barn i ulike aldre har ulike behov og kommuniserer på forskjellige måter. Det er viktig at vi som personale tolker mimikk og kroppsspråk hos de yngste barna (Udir, 2017, s. 27).

3.2: Foreldres medvirkning:

Vi ønsker helhet og sammenheng i barnas hverdag. Dette får vi bare til dersom vi har en åpen og tett dialog med barnas foresatte. For at dialogen skal bli god, er det viktig med gjensidig respekt og forståelse. Mye av den viktige kommunikasjonen mellom personalet og foresatte finner sted i det daglige, ved hente- og bringe situasjoner. På foreldresamtalene kommuniserer vi barnets utvikling slik vi observerer i barnehagen. Vi har tilbud om foreldresamtaler både høst og vår. I disse samtalene kan også dere som foreldre komme med innspill til hva dere ønsker å snakke om.

En til to ganger i året, blir det arrangert foreldremøte. Hensikten med disse møtene er delt. Det er både for å skape ett fellesskap i foreldregruppa, men også for at barnehagen skal ha anledning til å formidle hva vi holder på med, og gi dere ny kunnskap om barn og barndom. I tillegg er det en viktig arena for tilbakemeldinger fra foreldregruppen.

Gjennom brukerundersøkelsen som er en foreldreundersøkelse får foreldre og foresatte si sin mening om barnehagetilbudet. Denne undersøkelsen blir gjennomført hvert år. Undersøkelsen tar for seg temaer som ute- og innemiljø, barnets trivsel, informasjon, barnets utvikling, medvirkning, henting og levering, tilvenning og skolestart samt tilfredshet. Resultatene fra Foreldreundersøkelsen brukes av barnehagen som en hjelp til å vurdere og utvikle barnehagetilbudet.

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg jmf. Lov om barnehager §4.

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

4. Vurdering og evaluering

"Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldrene, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen" (Udir, 2017, s. 39).

Evaluering. Hva fungerer bra, hva kan vi bli bedre på? Hvordan har barna det? Hvordan har personalet det? Gjennom didaktiske planer, refleksjon og dokumentasjon skal vi få innsikt i hva som bør endres, og hva vi ønsker å beholde.

Vi har som mål å få skrevet stikkord og lagt ut noen bilder av det vi holder på med, på Visma gjennom «*dagen i dag*», sammen med annen informasjon som er viktig for dere foreldre. Dette for informasjon, samt til bruk for barna. Dette er en god måte å få i gang samtaler med barna, både her i barnehagen og hjemme. Dette er en god faktor for et godt språkmiljø og fellesskap barna i mellom. Det å kunne se tilbake på felles opplevelser skaper samhørighet, relasjoner og fellesskap. Vi jobber aktivt med å evaluere planer og gjennomførte aktiviteter. Dette bruker vi tid på, på både personalmøter, og på planleggingsdager.

5. Overganger

5.1: Hjem – barnehage

En god start er viktig for at barnehagen skal bli et positivt tilskudd i et barns liv. Foreldre representerer trygghet for barnet, og foreldre har en viktig rolle i å overføre trygghet i overgang fra hjem til barnehage. Ved at barn og foreldre blir kjent med barnehagen i god tid før barnehagestart, vil det kunne bidra til å danne

grunnlag for en trygg og god overgang. I Vivestad barnehage har vi besøksdager enten i forkant av sommerferien for de som starter i august, eller i god tid før oppstart utover høsten. Vi planlegger dette sammen med foresatte og legger til rette for å bruke den tiden barnet trenger for å bli trygg.

Et barns tilknytning til foreldrene danner den viktigste rammen rundt barnets tidlige utvikling. Når et barn begynner i barnehagen, kan det være første gang foreldrene overlater en del av omsorgen og ansvaret til andre. Det er viktig at foreldre og ansatte i barnehagen samarbeider godt og nært for å sikre en best mulig oppstart. En trygg tilknytning og gode relasjoner er med på å danne grunnlaget for barnets trivsel, videre utvikling, danning og læring. I barnehagen skal vi tilby barna en sekundær tilknytningsperson og vi har derfor fokus på både kunnskap om ulike måter å bygge relasjoner på og at vi som ansatte skal være autoritative i samspill med barn. Vi har i utgangspunktet en trygg ansatt som møter barn og foresatte den første tiden for å sikre stabilitet, forutsigbarhet og trygghet. Utfra dette avtaler vi oppmøte og oppholdstider med foresatte underveis.

Her kan dere finne hele veilederen:

https://www.tonsberg.kommune.no/_f/p1/i6cdaab95-46cd-4720-af33-a9e24b3d3cca/veileder-o-s-s-hjem-barnehage.pdf

5.2: Barnehage – skole

I Tønsberg kommune har vi også en veileder som forteller oss noe om hvordan overgangen til skolen skal være. Det arbeides kontinuerlig med å sikre god sammenheng og overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Intensjonen for arbeidet er at barnehagen i samarbeid med skolen og foreldre/foresatte skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og SFO.

Videre er hensikten med arbeidet at lærere i barnehage og skole skal forstå og anerkjenne hverandres arbeidssituasjon, syn på barn, lek og læring, samt planverk. Denne rutinen med veileder skal følges av alle kommunale barnehager og barneskoler og må anses som en minimumsstandard.

Vi har hvert år egen gruppe for de som går siste året i barnehagen; *sommerfuglgruppa*. Gruppa samles en gang i løpet av uka og fokuserer på ulike oppgaver eller ferdigheter fram mot skolestart. Sommerfuglgruppa får også litt ekstra ansvar og oppgaver i hverdagen.

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn lær

Skolen er opptatt av at barna blir så selvstendige som de kan før skolestart. Dette gjelder f.eks. påkledning, selvstendig på toalettet og holde orden på plassen sin. Det er ønskelig at barna skal øve på blyantgrepet, kjenne igjen navnet sitt og kunne skrive eget navn. Preposisjoner som over, under, ved siden av, kort, lang, først, sist er fint å kunne. Det er viktig at barna har god sosial trening og lekekompetanse. F.eks. å kunne lytte, vente på tur, dele, være høflig og høre på beskjeder.

Se kommunens hjemmeside: www.tonsberg.kommune.no

I mai/juni får sommerfuglgruppa besøk fra skolen i barnehagen.

5.3: Interne overganger

Vi har en avdeling som er delt i to grupper i Vivestad Barnehage. HAREN 0-3 år og RÅDYRET 3-6 år. Gruppene er sammen på morgener og ettermiddager, slik at alle barna og ansatte over tid har mulighet til å bygge relasjoner og bli kjent. Vi har også aktiviteter på tvers av gruppene.